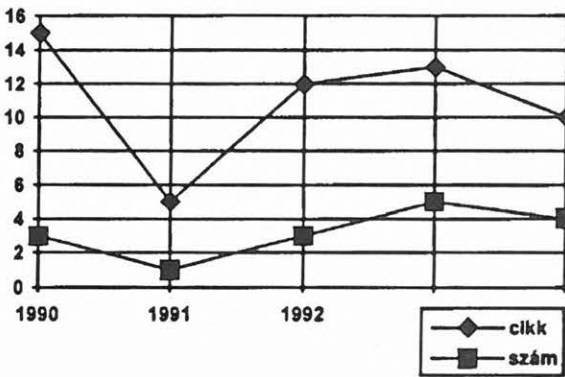

Tisztelt Kollégák!

EGY TELJES CIKKET A TELJES ÉLETÉRT! (Egy kis statisztika)

A közelmúltban különböző egyesületi fórumokon — az Elnökség, illetve a Tudományos Bizottság ülésein — ismételten felvetődött a gondolat, hogy a magyar geofizikai szakirodalom adatbázisát is el kellene készíteni az SEG, illetve az EAEG szaklapjairól készült úgynevezett „Cumulative Index” mintájára. Ez adta az ötletet, hogy a Magyar Geofizika utolsó öt évfolyamát (1990—1994) áttekintsem és az 1995. évi Közgyűlésre néhány diagrammal megpróbáljam jellemezni kedves tagtársaimnak lapunkban kifejtett szakirodalmi tevékenységét, amit némi nagyzolással a magyar nyelvű geofizikai szakirodalomnak is nevezhetek.

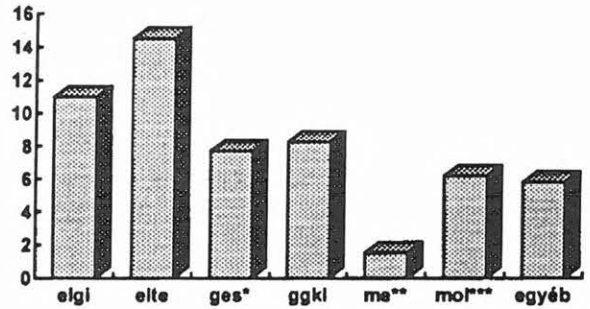
Hány szakcikk, illetve hány szám jelent meg a vizsgált periódusban?

(Az összevont kettős számokat a diagramban egynek vettük.)

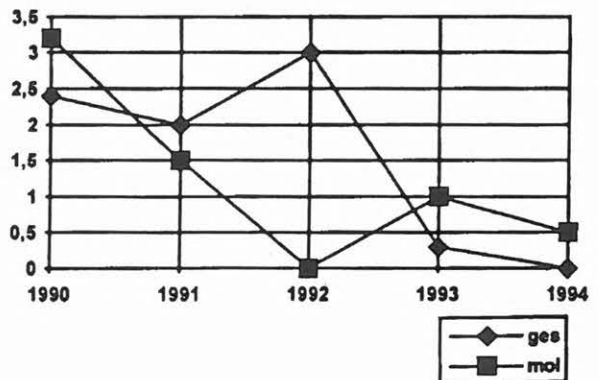
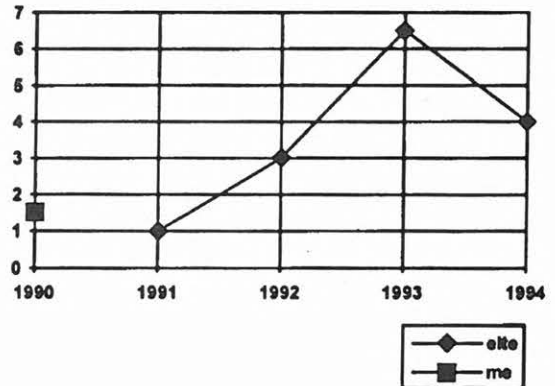
Ez öt év alatt összesen 55, évi átlagban 11 és számonkénti átlagban 3,43 megjelent cikket jelent. Egyesületünk taglétszáma 700 körül mozog, így a tagok éves publikációs produktivitásának átlaga a Magyar Geofizikában a vizsgált öt év alapján kb. 0,016 cikk/tagtárs/év. Vagyis, ha tagtársaim átlagosan 40 évet töltenek el aktívan a szakmában, akkor *egy-egy tisztelt kollégám prognosztizálható átlagos életműve 0,63, azaz majdnem kétharmad magyar nyelvű szakcikk.* (Ez is egy adat — méghozzá számszerű — sokat emlegetett büszkeségünket, a magyar szürke állományt illetően, amely, mint tetszenek látni, valóban szürke, sőt egy kissé mintha túl szürke lenne.)

Kik írják a szakcikkeket?

(* korábban GKE, ** korábban NME, *** korábban OKGT)

Érdekes összehasonlítani a publikálási kedv (vagy lehetőségek!) alakulását a vizsgált időszakban az idő függvényében például a vállalati és az egyetemi szféra között:

Az első esetben a vállalati átalakításokkal párhuzamosan, feltehetőleg ezek következtében, a publi-

kációs kedv (lehetőségek) drasztikus csökkenése látszik, míg a másik oldalon a felsőoktatás ismert problémái ellenére is a trend növekedést mutat.

Meg kell persze jegyezzem, hogy a vándorgyűléseken és ankétokon, szöveg ellentétben az itt elmondottakkal, elég komoly aktivitást tapasztalhatunk, előadó is és előadás is van számban elég, színvonalban megfelelő. Mintha mégsem a gazdasági-társadalmi átalakulás lenne a csökkenő publikálási hajlam oka! Valamilyen titokzatos kór hatására, úgy látszik, tagságunk hasonlatossá kezd válni a régi viccekben oly sokat emlegetett egyszerű „közeg”-ek-

hez. De azok, kérem, legalább párban tudtak írni is és olvasni is, míg tisztelt tagságunkon teljesen egyoldalúan csak az írni tudás gyors felejtése látszik elhaltnasodni.

Tisztelt Kollégáim, ne engedjenek e kórnak! Próbáljanak meg keményen és elszántan ellenállni és újra meg újra tollat ragadni! Tűzzük ki célul a ma még elérhetetlen álomszintnek tűnő egy teljes cikk/életmű várható átlagot!

Egy teljes cikket a teljes életért!

Bodoky Tamás

NÉHÁNY JAVASLAT amerikai egyetemi tanulmányok kezdéséhez

Immár három éve, hogy 1992 januárjában lehetőségem adódott tanulmányokat kezdeni Salt Lake Cityben, a University of Utah-n. Akkoriban e döntésem valójában egy ugrás volt az ismeretlenbe, hisz Amerikában korábban nem jártam, és jövődi professzoromat is csak a cikkeiből ismertem. Azóta persze bebizonyosodott, hogy akkor jól döntöttem, de azt hiszem, hogy a döntést nagyon megkönnyítette volna, ha valós ismereteim lettek volna az idekinn tanulás hogyan-és-miértjeiről. Az itt töltött három év segített tisztábban látni az itteni tanulás feltételeit, lehetőségeit, s ezzel kapcsolatban szeretnék néhány gondolatot megosztani a Tisztelt Olvasóval.

Ahhoz, hogy Amerikában jól működő tanár—diák kapcsolat alakuljon ki, mindkét félnek meg kell találnia a számításait. Mi a tanár érdeke? A tanárok nagy többsége intenzív kutatást folytat, és ehhez jól képzett segítségre van szüksége. Az esetek nagy részében pedig a segítség a diák, aki egy olcsó és könnyen irányítható munkaerőforrás. A tanár természetes érdeke, hogy maximalizálja az adott áron elérhető teljesítményt, így az adott árért elérhető legjobb diákot választja ki. A költség (ár) csak viszonylag kis mértékben függ a tanártól, a tanszéknek, az egyetemnek nagy beleszólása van. A költség általában az ösztöndíjat (havonta 700—1600 dollár), tandíjmentességet, s esetleg konferenciákra való részvételt foglal magában. A jó tanárok általában válogathatnak a diákok között.

A diák érdeke más. A diák olyan helyre igyekszik, ahol a befektetett munkájáért a legnagyobb elismerésben (cikkek, állás) részesül. Így a diákok többsége — ha teheti — szintén alaposan megválogatja, hova is megy tanulni. Egy-egy diák felvétele pedig e két érdek egyeztetésén alapul, hogy létrejöjjön e sajátos kutatói szimbiózis. Persze a fentebb leírt mechanizmus csak addig érvényes ilyen egyszerű formában, amíg a tanárok kutatási érdekeit vesszük figyelembe. Amikor már egyéb szempontok is beszámítanak (pl. megfelelni a statisztikáknak), a fenti mechanizmus természetesen torzul.

E szempontokat minden tanulni jelentkezőnek figyelembe kell venni. Tehát elsősorban olyan diákokat látnak szívesen, akiben erős a kutatói hajlam. Nagyon sokat segít, ha a jelentkező személyes kapcsola-

latba kerül (pl. E-mailen keresztül) az eljövendő témavezetőjével, hisz így a tanár könnyebben meg tudja ítélni a diákot, számára ez a rizikó csökkenését jelenti. Ha valaki komolyan érdeklődik az itteni tanulás iránt, a következő stratégiát javaslom:

1. Válasszon ki 3—4 egyetemet, s ezeken belül is tanszéket és professzort, akinél tanulni szeretne.

2. Próbáljon meg ismeretségbe kerülni a professzorral, és szerezzen jó ajánlásokat olyan személyektől, akikben a professzor megbízik.

3. Tegye le a GRE és a TOEFL vizsgákat. A GRE a fontosabb, legalább 1800—1900 pontot kell elérni az összesítettben, és legalább 780—800 pontot a matematika részben. A TOEFL legyen legalább 560—580 pont. E vizsgák átfutási ideje kb. 3—4 hónap és a felkészülés is időt vesz igénybe, így ajánlatos jó előre tervezni.

4. Jelentkezzen mindegyik egyetemre, és ha szerencséje van, még válogathat is az ajánlatok közül.

Az amerikai oktatási rendszer néhány pontban különbözik az európaiktól. Nincsenek évfolyamok, mindenki magának tanul. Ez pl. azt is jelenti, hogy mindenki maga választja ki a tantárgyait, persze a témavezető egyetértésével. Mind az MSc, mind a PhD fokozathoz egy meghatározott mennyiségű pontot (tanegységet?) kell elérni, amibe mind a felvett tárgyak, mind a kutatás beszámítanak. A felvett tárgyak nagy többségénél sok házi feladat lesz, s ez meglehetősen sok időt vesz igénybe. A házi feladatokat érdemes mindig a lehető legjobban megoldani, hisz a jegybe beszámít a diáknak a többi diákhöz képest elfoglalt relatív helyzete is. Persze a legfontosabb, hogy jó eredményeket kell elérni a kutatásban. Mindezek ellenére — vagy talán éppen emiatt — az itteni tanulás jó lehetőséget biztosít arra, hogy valaki színvonalas kutatómunkát végezzen és megismerjen jó pár, a szakterülethez tartozó kollégát.

S még egy nagyszerű lehetőség is adódik idekinn. Én Salt Lake Cityben, Utah államban tanulok. A Yellowstone Nemzeti Park 6 óra autózásra van

északra, a Grand Canyon 7 órányira délre. S közöttük pedig ott a Zion, a Bryce, a Canyonlands, a Monument Valley, a Mesa Verde, a Capitol Reef, az Arches, a Dinosaur, a Tetons ...

Befejezésül még egyszer hangsúlyozom a személyes kapcsolat fontosságát a professzorral. Az E-mail nagy segítséget jelent ebben, hisz az elektronikus rendszer sokkal közvetlenebb és operatívabb, mint a

levelezés. És azt hiszem, jó szívvel ajánlhatom minden kint tanuló társunk segítségét a jelentkezésben. Ha valakinek tudok segíteni, az ntamas@mines.utah.edu címen mindig elérhető vagyok.

Németh Tamás

Geológiai — geofizikai vándorgyűlés, Sárospatak, 1994
Elnök nyakkendő nélkül (Kiss Bertalan, Bellér Éva)